

EUROPA OP DE PLANKAART

De ruimtelijke inrichting van Nederland wordt sterk beïnvloed door ontwikkelingen buiten de eigen grenzen. Het beleid ten aanzien van de Hogesnelheidslijn, de Betuweroute en de mainports Schiphol en de Rotterdamse Haven zijn hiervan voorbeelden. Ook op het regionale vlak speelt 'Europa' een steeds grotere rol: bijna alle grensregio's werken samen in één of ander regionaal verband. Vanuit Brussel zijn inmiddels enkele transeuropese ruimtelijke documenten gepubliceerd en wordt beleid ontwikkeld. Het NIROV heeft in dat kader het afgelopen jaar, in samenwerking met andere organisaties, een aantal bijeenkomsten over het ruimtelijk beleid voor Europa georganiseerd. In het boek *Europa op de plankkaart* zijn de meeste inleidingen van die bijeenkomsten omgevormd tot volwaardige artikelen. Bestuurders, Europese vertegenwoordigers, wetenschappers en adviseurs laten zich op 'positief-kritische' wijze uit over het huidige Europese ruimtelijke beleid. Ingegaan wordt op het stedelijk gebied, het platteland, de mogelijke invloed van de Intergouvernementele Conferentie in 1996 en gewenst toekomstig beleid. **Europa op de plankkaart is te bestellen bij het NIROV, Postbus 30833, 2500 GV Den Haag. Tel. 070-3617422, fax 070-3469652. Prijs: f 25,- (excl. portokosten).**

RUIMTELIJKE PERSPECTIEVEN

Nu al kopen bouwers grond voor woningbouwlokaties van na 2005. Is dit een verstandige investering gezien de ontwikkeling van het 'nieuwe wonen'? Wellicht is deze grond beter te gebruiken voor de ruimte vraag die ontstaat door nieuwe ontwikkelingen in industrie en dienstverlening. Of zal deze grond toch gebruikt worden om de nieuwe ruimte vraag vanuit het landelijk gebied te accommoderen? Welke manieren van ordening zijn mogelijk en gewenst gezien de vraag van de toekomst? Wat gebeurt er met de mobiliteit. Is de nu gekochte grond nog wel bereikbaar in 2005 en daarna? Op 3 april a.s. schetst een aantal inleiders op het congres *Ruimtelijke perspectieven*; *Anticipeer nu op de toekomstige ruimte vraag* een beeld van de toekomstige ruimte vraag als gevolg van het te verwachten gedrag van de gebruikers in de sectoren wonen, werken, mobiliteit, landbouw, recreatie/toerisme en natuur. Het programma is opgedeeld in tweeën: 's ochtends staat het stedelijk gebied centraal, 's middags het landelijk gebied. Hierdoor is het mogelijk het con-

gres te combineren met een bezoek aan de Bouwrai.

Het congres vindt plaats op woensdag 3 april in het Okura Hotel in Amsterdam. Prijs: f 995,- (ex BTW) voor de hele dag en f 695,- (ex BTW) voor een halve dag. Informatie bij het Nederlands Studieceterium, tel. 010-4349966.

PLANOLOGISCHE DISKUSSIEDAGEN

De Planologische Diskussiedagen 1996 kijken voorbij het bestaande beleid voor de ruimtelijke ordening in Nederland en Vlaanderen. Of dit verder kijken ook inhoudt dat het beleid voorbij is, is één van de belangrijkste vragen. Tijdens de Diskussiedagen, die dit jaar op 30 en 31 mei plaatsvinden, wordt veel aandacht besteed aan de uitdagingen voor de ruimtelijke ordening en aan de oplossingen die tal van sectoren van de samenleving aanbieden. De positie van de ruimtelijke ordening als beleidskader is daarbij duidelijk in het geding. De eerste dag is een plenaire studiedag, waar de volgende thema's worden besproken: Spoorwegplanologie en ruimtelijke kwaliteit; De kracht van het landelijk gebied; Leefstijlen en de reikwijdte van de ruimtelijke ordening en tenslotte Markt en overheid: de positie van de planoloog. Op de tweede dag zal over het thema 'Voorbij beleid. De ruimtelijke ordening gepasseerd?!' gediscussieerd worden aan de hand van papers die de deelnemers kunnen indienen. De Planologische Diskussiedagen vinden plaats in en rond het stadhuis van de gemeente Almere en worden georganiseerd in samenwerking met de gemeente Almere. **Nadere inlichtingen bij: Stichting Planologische Diskussiedagen, Stevinweg 1, kamer 2.21, 2628 CN Delft. Tel. 015-2781687 (dins. en dond. van 9.00 tot 12.00 uur), fax 015-2785263.**

INDUSTRIEEL ERFGOED 1996

1996 wordt het *Jaar van het Industrieel Erfgoed*. Het hele jaar door zal een groot aantal activiteiten worden georganiseerd met als doel het erkennen van het industrieel erfgoed als een wezenlijk onderdeel van de recente cultuurgeschiedenis van Nederland. Volgens de special in het leven geroepen stichting '1996 Jaar van het Industrieel Erfgoed' is de publieke waardering voor fabrieken, watertorens, stoommachines en dergelijke in het algemeen lager dan die voor kastelen, kerken en boerderijen. Als gevolg daarvan zijn veel unieke objecten verloren gegaan, en dat terwijl zij een

Industrieel erfgoed te veel ondergewaardeerd. Bron: Waanders uitgevers

tijperk illustreren waarin onze samenleving revolutionaire en dramatische veranderingen heeft ondergaan. Om verder verlies te voorkomen, wordt het industrieel erfgoed dit jaar bij een groot publiek onder de aandacht gebracht, onder meer tijdens het Nationaal Museum Weekend, de Landelijke Fietsdag en de Open Monumentendag. Daarnaast worden in diverse provincies speciale activiteiten opgezet. In maart wordt het Erfgoedjaar officieel geopend en is informatie-materiaal onder andere bij de VVV-kantoren te verkrijgen.

Meer informatie bij de stichting 1996 Jaar van het Industrieel Erfgoed, Postbus 571, 3700 AN Zeist, tel. 030 - 691 99 96, fax 030 - 693 10 64

ADRESSENGIDS VOLKSHUISVESTING

Voor eenieder die werkzaam is in de volkshuisvesting, is onlangs een bijzonder handige gids verschenen: *De adressengids volkshuisvesting 1995-1996*. De gids, die is uitgegeven door de Nationale Woningraad en het NCIV, koepel voor woningcorporaties, bevat gegevens van alle sociale verhuurders. Daarnaast staan Europees, landelijk of provinciaal werkzame instellingen vermeld, die een relatie hebben met de volkshuisvesting. Tenslotte is een catalogus van plaatsnamen, gemeenten en provincies opgenomen. Van alle vermelde organisaties zijn minimaal adresgegevens opgenomen. Van de sociale verhuurders zijn verder enkele specifieke volkshuisvestingsgegevens, zoals het aantal verhuureenheden opgenomen. **De gids is te bestellen bij de NWR, afdeling Publicaties, tel. 036-5391222 of het NCIV, bureau publicaties, tel. 030-2209911. Prijs: f 49,50 voor leden en f 225,- voor niet leden (excl. verzend- en administratiekosten).**

TUSSEN DROOM EN WERKELIJKHEID

In de serie Nijmeegse Planologische

Cahiers is eind vorig jaar de studie *De openbaar vervoer- en fietsvriendelijke woonwijk: tussen droom en werkelijkheid* verschenen. Deze studie naar de mogelijkheden voor en problemen bij de toepassing van een openbaar vervoer- en fietsvriendelijke wijkinrichting vertrekt vanuit de constatering dat de huidige bijdrage van het ruimtelijk beleid te eenzijdig gericht is op de bestemmingsgebieden van verplaatsingen, zoals lokaties voor bedrijven en voorzieningen. Door ook het ontwerp van nieuwbouwkolaties te beschouwen als een instrument voor de geleiding van mobiliteit, kan deze bijdrage geoptimaliseerd worden. Het onderzoek heeft resulterend in een ideaal-typisch model voor een openbaar vervoer- en fietsvriendelijke, auto-arme woonwijk. Bovendien zijn de oorzaken van de huidige kloof tussen de praktijk vanuit verschillende invalshoeken -waaronder stedenbouwkundige ontwerpproblemen- en de invloed van (toekomstige) sociaal-economische factoren op het verplaatsingspatroon. De studie eindigt met een aantal aanbevelingen voor de rea-

Fietsvriendelijke nieuwbouw. Bron: Aleida van Doornum

liserings van het model, en aanbevelingen voor de wijze waarop meer aandacht voor verplaatsingen in en vanuit de woonomgeving evenwichtiger kan bijdragen aan de geleiding van de automobiliteit.

P.C.W. Voet, De openbaar vervoer- en fietsvriendelijke woonwijk: tussen droom en werkelijkheid. Nijmeegse Planologische Cahiers nr. 47, oktober 1995, K.U. Nijmegen. Prijs f 30,- incl. portokosten. Te bestellen bij: Secretariaat Vakgroep Planologie, Postbus 9108, 6500 HK Nijmegen., tel. 024-3612099, fax 024-3611842.

MINISTERIES ON LINE

Vorig jaar hebben enkele Nederlandse ministeries de eerste schreden gezet op de digitale snelweg. Interessant voor AGORA-lezers zijn de sites van de ministeries van Verkeer en Waterstaat en VROM. V&W biedt onder

andere informatie aan over de hogesnelheidslijn. VROM geeft een uitgebreide lijst met interessante verwijzingen naar aanbieders van 'ruimtelijke' informatie. De respectievelijke adressen zijn: www.minvenw.nl en www.minvrom.nl.

BOUWRAI 1996

De Bouwrai heeft een nieuwe opzet: van beurs voor de sociale woningbouw is de Bouwrai veranderd in een vakevenement voor projectontwikkeling, bouwen, wonen en werken. Het beursconcept is daarmee duidelijk verbreed: naast woningbouw komen ook aspecten als infrastructuur, bodemsanering, verkeer, vervoer, werken, recreatie en energie aan de orde. Deelnemers aan de beurs zijn dan ook afkomstig uit het hele bouwopdrachtsegment en staan garant voor een breed expositieprogramma. Er zullen op Bouwrai, die van 1 tot en met 4 april in de Rai in Amsterdam plaatsvindt, zeven thema's centraal staan: Planning en lokale ontwikkeling; Financiering en exploitatie; Projectontwikkeling, architectuur en bouw; Voorzieningen, bedrijvigheid en onderhoud; Professioneel beheer en onderhoud; Informatievoorziening en automatisering en tot slot Diensten aan huis. De Bouwrai 1996 kent een uitgebreid omlijstend programma van congressen, symposia en jaarvergaderingen. Het programma houdt de bezoeker op de hoogte van heersende trends op de markt. Aandacht wordt besteed aan het VINEX-tijdperk en zaken als milieu, veiligheid, onderhoud, financieel beleid en vernieuwende bedrijfsvoering. Het programma rust op drie pijlers, te weten 'duurzame stedelijke ontwikkelingen', 'de VINEX-opgave en nieuwe bouwlocaties' en 'nieuwe verhoudingen in de woningbouw'. Ook de manifestatie 'Ontwerpen voor Nederland' vindt gelijktijdig met de Bouwrai plaats. Haalbare ideeën van bekende stedenbouwkundige architecten staan daarbij centraal.

Voor meer informatie of voor deelname aan de Bouwrai: Projectteam Bouwrai 96 van Amsterdam RAI, tel. 020-5491212. Actuele informatie over de Bouwrai is ook te vinden op Internet: <http://www.netpartner.nl/BouwRAI/>.

CONGRES UITGAANSCENTRA

Typische binnenstadsvoorzieningen zoeken steeds meer een locatie aan de rand van de stad. Zo zal rond de Amsterdam Arena (het nieuwe Ajaxstadion in Amsterdam-Zuidoost) een nieuw uitgaanscentrum ontstaan met een Mojo-muziekhal, een mega-bioscoop en een theater van Joop van den Ende, terwijl rond het bioscoopcomplex in Antwerpen een cluster van recreatieve voorzieningen gericht op de doelgroep van bioscoopbezoekers wordt ontwikkeld. Redenen voor deze tendens zijn onder andere de

slechte bereikbaarheid, parkeerproblemen, onveiligheid en hoge grondkosten in de binnensteden. Het congres *Uitgaanscentra: van binnenstad naar periferie?*, dat op 22 maart door het Nederlands Studie Centrum wordt georganiseerd, gaat in op de vraag of deze ontwikkeling alle levendigheid uit de binnensteden wegzuigt en nieuwe maatschappelijke problemen schept. Het congres wordt gehouden in Utrecht. Een week later wordt een excursie georganiseerd naar Brussel en Antwerpen. Deelname aan congres en excursie kost f 1.395,-, deelname aan alleen het congres f 895,- en deelname aan alleen de excursie f 595,-.

Meer informatie bij het NSC, Schiedamseweg 34, 3134 BL Vlaardingen, tel. 010 - 434 99 66, fax 010 - 434 32 67

POSTDOCTORAAL

Ook dit jaar organiseert de Stichting Beleggings- en Vastgoedkunde (SBV) weer de *postdoctorale opleiding Vastgoedkunde*. De opleiding voorziet in de behoefte aan kennisverbreding en -intensivering met betrekking tot de ontwikkelingen in de vastgoedsector en verbindt alle bij vastgoed betrokken disciplines. De kern van de opleiding is het ontwikkelen en beheren van en beleggen in onroerend goed.

Meer informatie en/of een brochure is te verkrijgen bij de SBV, Wibautstraat 129, 1091 GL Amsterdam, tel. 020 - 668 11 29, fax 020 - 668 03 61

DE STAD EN HAAR UNIVERSITEIT

Van 27 tot 29 maart organiseert het Amsterdam study centre for the Metropolitan Environment (AME) het congres *Urban Universities and their Cities*. Universiteiten laten sporen na in de stad waar zij gevestigd zijn, niet alleen fysiek, maar ook door de mensen en activiteiten die de universiteit vormen. Zij genereren kennis die kan worden toegepast, terwijl academici en studenten deelnemen in het dagelijks leven, de politiek etcetera. Het congres gaat in op de wisselwerking tussen universiteit en stad en de mogelijkheden de relaties tussen universiteit en stad te verbeteren. Het congres, dat onder voorzitterschap staat van prof. dr H. van der Wusten van de UvA, wordt gehouden aan de UvA in Amsterdam. Deelname kost f 495,- (incl. documentatie, lunches etcetera).

Meer informatie bij het Congresbureau van de UvA, Postbus 19268, 1000 GG Amsterdam, tel. 020 - 525 26 90, fax 020 - 525 31 48, E-mail: congres_uva@sara.nl

VOORDELEN REGIONALE MER

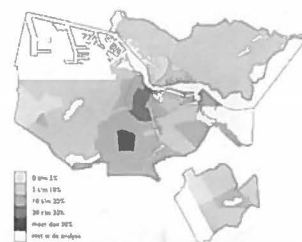
Een milieu-effectrapportage (MER) op regionaal niveau biedt voor vinden van een voor het milieu goede plek vaak betere mogelijkheden dan een rapportage op gemeentelijk niveau. Dat is een van de bevindingen in het *Praktijkboek milieu-effectrapportage*

en *ruimtelijke ordening*, dat onlangs is uitgegeven door het ministerie van VROM. Doordat binnen een gemeente de locaties vaak niet veel van elkaar verschillen, terwijl dat binnen een regio juist wel het geval is, zou voor lokale ruimtelijke-ordeningsprojecten zoals woonwijken en bedrijventerreinen vaker over de gemeentegrens heen gekeken moeten worden. Zo ontstaan meer kansen voor het boeken van milieuwinst. In het praktijkboek worden daarom aanbevelingen gedaan om de toepassing van de MER te verbeteren, aan de hand van dertien 'voorbeeldprojecten' (waaronder de Westerschelde-oeververbinding en de woningbouwlocatie IJburg). Het praktijkboek is verkrijgbaar bij het distributiecentrum van VROM, tel. 079 - 344 94 49.

Meer informatie bij het ministerie van VROM, Postbus 20951, 2500 EZ Den Haag, tel. 070 - 339 39 39

SEGREGATIE

In de publieke opinie is regelmatig sprake van wijken waar bijna alleen 'buitenlanders' wonen. Uit het onderzoek *Segregatie op microniveau*, dat is uitgevoerd door G. van Daalen, dr R. Deurlo en prof. dr S. Musterd van de Universiteit van Amsterdam, blijkt echter dat in Amsterdam, vergeleken

percentage per buurtcombinatie (Immigranten uit geïndustrialiseerde landen)

Nergens méér buitenlanders dan Nederlanders.

met andere Nederlandse steden de stad met het grootste aantal buitenlanders, slechts met moeite wijken of buurten zijn aan te wijzen die overwegend door buitenlanders worden bewoond. In sommige buurten of wijken wonen weliswaar aanzienlijke aantallen buitenlanders, maar nog al-

tijd blijken in elke buurt meer mensen van Nederlandse oorsprong te wonen. Ook als gekeken wordt naar pleinen, straten of flatblokken ter grootte van een postcode blijkt dat er nauwelijks gebieden zijn waar buitenlanders domineren. Met hun onderzoek op het juiste, gedetailleerde schaalniveau hopen de onderzoekers verheldering te brengen in de 'vertroebelde discussie' over het bestaan van getto's in Nederland.

Een uitgave van Amsterdam study centre for the Metropolitan Environment (AME); te bestellen bij AME, Nieuwe Prinsengracht 130, 1018 VZ Amsterdam, tel. 020 - 525 40 63, fax 020 - 525 40 51; ISBN 90-75246-030-x, prijs f 24,50

STEDELIJKE PLANVORMING

In een aantal Europese steden wordt de traditionele rolverdeling tussen gemeente en stedelijke actoren opnieuw gedefinieerd: voorbereiding, concretisering en begeleiding van stedelijke plannen worden overgenomen door een breed opgezette overleggroep met vertegenwoordigers van belangrijke groepen in instellingen. Een dergelijke groep kan worden aangeduid als stadsforum of stedelijk platform, maar gemeenschap-pelijk is dat openlijk overleg wordt gevoerd over essentiële kwesties in de stedelijke planvorming. Wat is de meerwaarde van een dergelijke werkwijze, en wat levert het op ten aanzien van bekende problemen als consensusvorming en coördinatie van uiteenlopende partijen en diensten? In *Stedelijke planvorming als co-productie* worden voorbeelden van stedelijke platforms uit Duitsland en Nederland onder de loep genomen en laten vooraanstaande deskundigen uit stedenbouw, architectuur, sociologie, politicologie en planningsrecht hun licht schijnen over dit nieuwe fenomeen.

Een uitgave van de faculteit Bouwkunde van de Technische Universiteit Eindhoven in de serie Bouwstenen, nr. 36; te bestellen bij publicatiewinkel Legenda, faculteit Bouwkunde, TUE, Postbus 513, 5600 MB Eindhoven, tel. 040 - 247 22 93; prijs f 17,50 (excl. porto)

LOSSE NUMMERS VAN AGORA

In de laatste vijf nummers behandelde AGORA de volgende thema's:

- Detailhandel (nov. '94)
- Bevolking (mrt. '95)
- Toerisme (juni '95)
- Mobiliteit (okt. '95)
- Architectuur als visitekaartje (dec. '95)

U kunt deze nummers los bestellen. Per nummer betaalt u slechts f 12,50.

Stuur een kaartje naar AGORA, Plantage Muidergracht 4 1018 TV Amsterdam, of neem contact op met de redactie, tel. 020 - 527 06 23, fax 020-622 94 30